

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 201 • Vychází 17. září 2020

Milé čtenářky, milí čtenáři,

právě se začínáte do prvních vět Ďáblíku, kterým zahajujeme již třetí stovku jeho vydání. Zda ji také dovršíme, nezáleží jen na nás, resp. našich pokračovatelích. Vytrvalci z Vás uvidí na začátku roku 2029, zda se zadařilo. ☺ Ale mohu i za kolegy slíbit, že se budeme snažit. Otevíráme při té příležitosti (a vzhledem k blížícím se třicátinám Cally) také novou pravidelnou rubriku Z Ďáblíkova archivu, ve které se zhloubáme do vybraných článků, které začaly vycházet těsně před koncem tisíciletí od října 1999, kdy Ďáblík vznikl.

Usilujeme připravit pro Vás a další zájemce řadu podzimních besed, vycházek a také jednu mezinárodní konferenci. Jenže to vidíte a slyšíte sami – čísla nakažených letí nahoru a vláda začíná přemýšlet, co vše a jak omezí. Jakoby nestačilo, že jsme si na jaře prožili už jednu velkou vlnu rušení připravených akcí, je tu dějů vu. Deža možná ví, jak to v říjnu s našim Zeleným úterkem a Borovanským pondělkem dopadne, my ale ne. A tak na konci zpravodaje najdete pozvánky (ano, už jste je viděli v březnu) a uvidíme. Sledujte prostě na našem webu a facebookovém profilu aktuální stav věcí.

Velkou komplikací je stávající stav pro Nuclear Energy Conference 2020, kterou v odloženém termínu spolupořádáme 6. října. Bohužel namísto užitečného inspirativního setkání s řadou expertů i kolegů z nevládek z celé Evropy si budeme muset nasadit sluchátka a spojit se přes své počítače. Jistým pozitivem náhle přibývší práce se zařizováním je, že se nám nové znalosti mohou ještě docela hodit. Některé prognózy o životě s covidem předpovídají, že je konec s konferenční turistikou a online forma vzdělávání a výměny informací se stane novým standardem. Svět nám zplacatí a scukne se do obrazovek.

V minulém čísle jsme Vás upozornili na petici, kterou dali dohromady aktivní obyvatelé vsí jižně od Temelína. Usiluje o zastavení vyhledávání hlubinného úložiště vyhořelého jaderného paliva na tomto území, které státní Správa úložišť radioaktivních odpadů ukryla pod název Janoch. Tak vězte, že má již 3500 podpisů a tím ještě sběr nekončí. Jeden petiční arch najdete i v naší kanceláři.

Přeji Vám příjemné počtení na následujících stránkách a počítejte s námi. 201, 202, 203, ...

Edvard Sequens

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Dlouhodobé skladování vyhořelého paliva opět ve hře	str. 5-6
Geocaching pomáhá ohroženým druhům už pět let	str. 6-7
Probíhá ničení evropsky výjimečné přírody Králického Sněžníku	str. 12-14
Zelená perla za rok 2019	str. 17-20
Pozvánky na akce	str. 23-29

Evropská komise navrhuje zvýšit klimatický cíl EU pro rok 2030 na 55 %

Ve středu 16. září 2020 Evropská komise prostřednictvím projevu své předsedkyně Ursuly von der Leyen představila návrh, aby Evropská unie do roku 2030 snížila emise skleníkových plynů o alespoň 55 % oproti roku 1990. Vyjádřila tak podporu méně ambicióznímu snižování emisí skleníkových plynů než výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí, který minulý týden podpořil snížení emisí o 60 %. O konečném cíli pro rok 2030, který má nahradit stávající nedostatečnou 40 % redukci emisí oproti roku 1990, pak bude v říjnu rozhodovat Evropská rada. Klimatická koalice k revizi cílů EU pro snížení emisí do roku 2030 vydala stanovisko, podle kterého je cíl navržený Evropskou komisí tím nejnižším možným, který umožňuje dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a který by v ideálním případě měl být navýšen na 65 %.

Přestože Evropská komise podpořila cíl, který není ve shodě s vědeckými doporučeními a nepomůže předejít katastrofálnímu oteplení, jde o významný posun oproti stávajícím závazkům. Evropská rada navíc kromě tohoto cíle bude ve svém konečném rozhodnutí brát v potaz i ten schválený Evropským parlamentem, jehož plénum bude 5. října hlasovat o návrhu svého výboru pro životní prostředí – o 60% redukci emisí do roku 2030. Ať už však bude ve hře 55 % nebo 60 % redukce emisí oproti roku 1990, vůči vyšším klimatickým ambicím lze očekávat rezistenci především od českého premiéra Andreje Babiše, který se spolu s místopředsedou české vlády Karlem Havlíčkem rychlejšímu postupu na cestě ke klimatické neutralitě hlasitě brání.

„Navýšený cíl pro rok 2030 podporují kromě evropských institucí také mnohé evropské firmy a investoři, kteří pochopili, že je v jejich zájmu zabránit dalšímu zhoršení klimatické krize a rizikům, která s tím souvisí. Česká vláda by udělala nejlépe, pokud by přestala proti tomuto navýšení bojovat a raději investovala energii do nastartování opravdové dekarbonizace a modernizace české ekonomiky,“ řekla Kateřina Davidová z Centra pro dopravu a energetiku.

Stanovisko Klimatické koalice k revizi cílů EU

V souvislosti s dlouhodobě negativním postojem české vlády ke společné klimatické politice EU vydaly organizace sdružené v české Klimatické koalici vlastní stanovisko k revizi cílů EU pro snížení emisí do roku 2030. Ve svém stanovisku se Klimatická koalice ztotožňuje se závěry zprávy Climate Action Network Europe a European Environmental Bureau, ze které vyplývá, že emise musí v Evropské unii do roku 2030 klesnout minimálně o 55 %, ideálně však o 65 % oproti roku 1990.

Michaela Pixová z Klimatické koalice dále doplnila: *„Očekáváme, že česká vláda se bude snažit klimatické ambice Evropské unie blokovat. Takový postoj považujeme za velmi nebezpečný a nezodpovědný nejen vůči životnímu prostředí, ale také vůči budoucím ekonomickým perspektivám obyvatel Česka i obyvatel celé Evropské unie, která je odhodlána oživit ekonomiku poškozené pandemií spojit právě s vyššími klimatickými ambicemi a rychlým přechodem na klimatickou neutralitu. Naše stanovisko je výzvou pro českou vládu, aby svými odmítavým postojem k rychlejšímu snižování emisí přestala stát v cestě snahám o udržitelnou budoucnost a evropskou prosperitu.“*

Podle stanoviska Klimatické koalice musí být snižování emisí nejen rychlé, ale také spravedlivé a nesmí na ně doplatit lidé s nízkými příjmy. Kromě doporučení co nejrychleji ukončit těžbu a spalování uhlí v Česku se stanovisko dále vyjadřuje také k potřebě zásadního navýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů, či nutnosti významného zvyšování energetické účinnosti.

„Zvýšený cíl - ať už 55 nebo 65 procent - znamená, že se budeme muset rozloučit se spalováním uhlí o dost dříve a zároveň daleko rychleji rozvíjet obnovitelné zdroje. Máme v tomto vlastně obrovskou výhodu proti většině jiných států EU. Útlum uhlí přináší velké snížení emisí a potenciál obnovitelných zdrojů je téměř nevyužit. Volné střechy rodinných domů, škol, radnic či nemocnic se stávají významnou příležitostí pro domácnosti či obce,“ řekl Jiří Koželouh z Hnutí DUHA.

Přehled kroků vedoucích k přijetí nového klimatického cíle EU pro rok 2030

10. 9. - Výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí v rámci hlasování o evropském klimatickém zákonu schválil cíl 60 % snížení emisí do roku 2030

16. 9. - Evropská komise oznámila svůj návrh na cíl 55 % snížení emisí do roku 2030 + zveřejnění analýzy dopadů plnění navýšeného cíle

5. 10. - hlasování o klimatickém cíli navrženém výborem pro ŽP Evropského parlamentu v rámci plenárního zasedání EP

15. - 16.10. - jednání Evropské rady na úrovni premiérů členských států - diskuse o klimatickém cíli pro rok 2030

Říjen až prosinec 2020 - další vyjednávání mezi Radou, Evropskou komisí a Evropským parlamentem

Prosinec 2020 - očekávané schválení nového cíle

Tisková zpráva Klimatické koalice

Čeští vědci a vědkyně vyzývají Uhelnou komisi české vlády k rychlému útlumu uhelných elektráren

83 českých vědců a vědkyň z oborů sahajících od medicínských věd přes klimatologii až po hydrobiologii, geofyziku či environmentální psychologii sepsali [výzvu adresovanou členům a členkám Uhelné komise](#), poradnímu orgánu české vlády, který má letos rozhodnout o termínu ukončení těžby a spalování uhlí v Česku. Výzva požaduje, aby Uhelná komise vzhledem k závazkům vyplývajícím z Pařížské dohody i k rychle se prohlubující klimatické krizi zvolila ten nejrychlejší zvažovaný scénář konce uhlí v Česku.

„Cílem iniciativy bylo shromáždit podporu ze strany vědců k rychlému přechodu na obnovitelné zdroje energie a k odklonu od uhlí. Je dobře podloženo, že taková proměna je technicky uskutečnitelná a současně nutná pro zachování životních podmínek na naší planetě i v budoucnosti“ říká Dr. Kamil Vlček, autor výzvy působící jako neurovědec na Fyziologickém ústavu AV ČR.

Výzva podpořená experty a expertkami napříč pestrou škálou odborných pracovišť opírá svůj apel o zprávu OSN z loňského podzimu, podle které svět při současné míře vypouštění emisí skleníkových plynů směřuje k oteplení o minimálně 3 °C do roku 2100. Takové oteplení by podle zprávy znamenalo vzestup hladiny oceánů o desítky cm a rozsáhlé a nevratné změny v planetárních systémech, neslučitelné se současnou podobou naší civilizace. Má-li lidstvo takovému oteplení včas zabránit, musely by okamžitě nastat celosvětové snahy o každoroční pokles emisí skleníkových plynů o 7,6 %, přičemž nejpozději, v roce 2050 pak svět musí dosáhnout klimatické neutrality. Evropská unie včetně České republiky se právě k takovému cíli zavázala v prosinci 2019.

Vědci a vědkyně ve svém textu adresovaném Uhelné komisi upozorňují, že začátek rychlého snižování

emisí vzhledem k situaci nelze odkládat do dalších dekád, které do roku 2050 zbývají. Odkazují na studii Climate Analytics ze září 2019, zaměřené na metody dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050, a apelují na to, aby Česká republika coby země OECD přistoupila k útlumu výroby elektřiny z uhlí do roku 2030. Právě země OECD jsou totiž zodpovědné za zhruba třetinu celosvětové produkce skleníkových plynů, přičemž v přepočtu na obyvatele převyšují světový průměr asi dvakrát. Česko pak v přepočtu na obyvatele zaujímá dokonce 4. místo v množství produkováných emisí v rámci EU, a to zejména kvůli velké závislosti na uhlí.

Signatáři výzvy dále upozorňují na to, že česká vláda navzdory obrovským rizikům vyplývajícím ze zhoršujících se klimatických podmínek neustále oddaluje ukončení provozu uhelných elektráren, čímž

se dostává do rozporu se svými klimatickými závazky. Jedním z největších prohřešků je pak odprodej nejškodlivější elektrárny Počerady polostátní firmou ČEZ do soukromých rukou, která tak bude nadále přispívat nejen k dalšímu oteplování Země, ale také k četným kardiovaskulárním a dýchacím onemocněním obyvatel v Česku, i za českými hranicemi. Podle německé firmy Energynautics by přitom až 54 procent výkonu české energetiky mohlo být do roku 2030 pokryto obnovitelnými zdroji. Dalšího poklesu

emisí je možné dosáhnout s pomocí větší propagace úspor energie a odstraněním dotací způsobujících poškozování klimatu.

Vědci a vědkyně v závěru zdůrazňují, že technologie potřebné k přechodu na klimaticky neutrální ekonomiku jsou již k dispozici. Uhlíková komise proto musí vybrat ten nejrychlejší scénář útlumu využití uhlí, tedy v letech 2030 až 2035. Naopak střední scénář, který zvažuje roky 2035 až 2045, nebo dokonce ten nejpomalejší, který počítá s využitím uhlí až do roku 2050, povede k nutnosti obrovských finančních výdajů na vyrovnávání se s důsledky klimatické krize.

Tisková zpráva nezávislé iniciativy českých vědců a vědkyň

Lidem dochází trpělivost. Protestovali za zdravou krajinu a její ochranu před dopady klimatické krize

Na Malostranském náměstí v Praze se 26. července sešlo přes čtyři stovky lidí, kteří chtěli upozornit na to, že vláda České republiky se dostatečně nestará o ozdravení české krajiny a řešení klimatické krize. Podle protestujících jsou vládní řešení nedostatečná, pomalá a někdy dokonce škodlivá. Demonstraci zorganizovalo sedmadvacet organizací. Podíleli se zemědělci, ekologická hnutí i lidé, které nečinnost vlády zasahuje nejvíce. Demonstrace se zúčastnili také zástupci zahrádkářů nebo obcí, kterým vadí plánované stavby přehradních nádrží nebo těžba nerostných surovin ohrožujících zdroje pitné vody.

S proslovy na Malostranském náměstí vystoupili například zástupce Spolku pro agroekologii Radim Kotrba, sestry a ekologické youtuberky Eliška a Anna Víravovy nebo Jan Škoda ze spolku Za vodu pro lidi, který před nedávnem zorganizoval mnohatisícový protest proti ohrožení významného vodního zdroje těžbou štěrkopísku u Uherského ostrohu.

Vláda by podle protestujících měla vytvořit plán na funkční zadržování vody v krajině, začít s odstraňováním či upravováním odvodňovacích meliorací, zvýšit druhovou pestrost lesů, významně urychlit budování mokřadů a tůň či změnit zemědělské dotace tak, aby podporovaly udržitelné hospodaření a rozvoj menších rodinných farem. Zároveň by měla zajistit co nejrychlejší konec uhlí a přechod z fosilních paliv na obnovitelné zdroje energie, a to za spravedlivé transformace.

„Cílem demonstrace je přimět vládu k neprodlenému a účinnému ozdravení krajiny. Potřebujeme zavést systémové změny vedoucí k ochraně krajiny před dopady sucha, povodní a eroze. Potřebujeme ekologizovat zemědělství, lépe se starat o lesy a zachytávat vodu přímo v krajině. Stejně tak ale musí vláda řešit i příčiny klimatické krize, tedy začít rychle snižovat emise skleníkových plynů a co nejdříve ukončit těžbu a spalování fosilních paliv,“

řekla jedna z organizátorek protestu Marika Volfová.

Z Malostranského náměstí se protestující průvodem přes Karlův most a kolem Ministerstva průmyslu a obchodu přesunuli před budovu ministerstva zemědělství. Zde vystoupil Jan Beránek za iniciativu starostů proti přehradám, Vojtěch Veselý z biostatku Valeč nebo Anna Kšířová, která popsala problémy s vodou na Hrádecku z důvodu rozšiřování polského hnědouhelného lomu Turów.

„Venkov nebude přívětivý, dokud většinu jeho prostoru budou zabírat industriální zemědělci mající za účel hromadit zisk. Malé agroekologické farmy jsou schopné úplně normálně nakrmit celou populaci, navrch při tom nenadělají takovou zkázu na podobě venkova a životním prostředí. Obnovu venkova nezajistíme bez agroekologických farmářů, tedy mnoha malých rodinných výrobců, zpracovatelů a distributorů v jednom,“ řekl zemědělec Vojtěch Veselý z Biostatku Valeč.

Požadavky protestujících na vládu jsou proto následující:

- Vytvoření plánu na funkční zadržování vody v krajině a změnu zemědělské politiky i dotací směrem k podpoře udržitelného hospodaření.
- Co nejrychlejší přechod z fosilních paliv na obnovitelné zdroje energie, a to za spravedlivé transformace.
- Společné hledání co nejefektivnějšího řešení ve spolupráci s experty a s využitím osvědčené praxe.

Z webu [Klimatickakoalice.cz](https://www.klimatickakoalice.cz), foto Jan Kašpárek, Deník Referendum

Dlouhodobé skladování vyhořelého paliva opět ve hře

Jedenapadesát měst, obcí a spolků sdružené v Platformě proti hlubinnému úložišti vítá informaci, že zodpovědné vládní úřady uznaly jejich argument a přestaly odmítat variantu dlouhodobého skladování vyhořelého jaderného paliva jako alternativu k rychlé přípravě a výstavbě konečného hlubinného úložiště. Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO) uzavřela [smlouvu o dílo](#) s ÚJV Řež, SATRA s.r.o. a Mott MacDonald CZ, s.r.o., které mají do začátku roku 2021 všestranně zhodnotit možnosti dlouhodobého skladování vyhořelého paliva u obou jaderných elektráren případně v centrálním podzemním skladu Skalka na Vysočině.

Platforma proti hlubinnému úložišti kritizovala chybějící poctivé zhodnocení různých variant řešení konce jaderného palivového cyklu již během přípravy a schvalování vládní Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem. Tato koncepce počítá s výběrem finální lokality pro úložiště do roku 2025, ale takový nesmyslný spěch by byl na úkor nalezení skutečně přijatelného řešení. Proto je potřeba dnešní proces

vyhledávání přerušit a nejprve přijmout stále neexistující zákon o zapojení obcí do výběru úložiště a také dobře připravit a projednat pravidla případného pokračování. Dlouhodobé skladování by pak mohlo dát časový prostor pro hledání bezpečnějšího řešení dědictví jaderné energetiky, než je jeho „zakopání v zemi“.

Petr Klásek, starosta obce Chanovice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, řekl: „S úložištěm nespěchejme, podívejme se poctivě i na další možnosti, co lze udělat s jaderným odpadem. A mezitím přijměme zákon, který by zajistil práva obcím a lidem v nich žijících a projednejme závazná pravidla, aby je státní úřady neměnily co chvíli podle jednotlivých ministrů.“

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti

Geocaching pomáhá ohroženým druhům už pět let

Od roku 2015 umísťuje Calla ve spolupráci s kolegy z Přírodovědecké fakulty JU do vybraných pískoven v jižních Čechách tzv. cache (neboli „kešky“). Cílem tohoto ojedinělého projektu je zjistit, jak může geocaching prospět ochraně ohrožených druhů.

„Řada ohrožených živočichů a rostlin potřebuje k životu místa s malým obsahem živin v půdě či vodě, např. písčiny, suché trávníky nebo drobné mokřady a tůň. V dnešní krajině jsou tato místa stále vzácnější. Opuštěné pískovny se proto často stávají tzv. náhradními stanovišti těchto druhů,“ vysvětluje Jiří Řehounek, který má v Calle ochranu cenných pískoven na starosti.

„Aby se v pískovně dlouhodobě udržela stanoviště s malým obsahem živin, musí je ochránci přírody čas od času obnovit nebo zajistit jejich narušování. Právě geocaching se ukazuje jako jedna z možností, hlavně pro místa na svazích. Správně umístěná cache může zajistit dlouhodobé narušování svahu a udržení vhodných podmínek pro pískomilné druhy rostlin a živočichů,“ shrnuje dosavadní zkušenosti Klára Řehounková z pracovní skupiny Ekologie obnovy při katedře botaniky PŘF JU, která se od počátku podílí na sledování vegetace v okolí cachí.

Cache v několika jihočeských pískovnách tak nejenže ukazují geocacherům zajímavé přírodní lokality, ale zároveň slouží i praktické ochraně přírody. Ochránci přírody a biologové lokality pravidelně sledují a nabízejí zájemcům informace o zajímavých organismech, které mohou v okolí cachí pozorovat nebo fotografovat. Letos se více

zaměřili na nejmladší „ochranářskou kešku“ v Pískovně Hroznějovice na Českobudějovicku. Během průzkumu se podařilo objevit čtyři druhy rostlin, které patří do červeného seznamu ohrožených druhů. Konkrétně jde žlutě kvetoucí keřík čilimník nízký, hruštičku menší, bělolist nejmenší a také maličkou travu

ovsíček obecný, která patří dokonce mezi kriticky ohrožené druhy. V pískovně žijí také samotářské včely nebo mravkolvi.

O tom, že pískovny jsou z biologického hlediska velmi zajímavé, dokládá také entomolog Vojtěch Kolář z Přírodovědecké fakulty JU a Biologického centra AV ČR, který ve spolupráci s Callou mapoval v některých pískovných faunu v tůních. „*Tůně v pískovných hostí bohatá společenstva vodních živočichů. Např. v Pískovně Hroznějovice nebo v Pískovně u Žemličky žijí všechny tři jihočeské druhy čolků. Zajímavá je i fauna vodních brouků, vážek a dalších skupin,*“ říká Vojtěch Kolář.

Nejmladší cache v pískovně Hroznějovice na Českobudějovicku byla založená v roce 2018. Od počátku projektu existují cache v Pískovně Lžín na Soběslavsku a také minisérie pěti „kešek“ s názvem Borovanské pískovny, jejíž součástí jsou Pískovna u Žemličky, jílovická Pískovna Na zastávce a Pískovna Třebeč. Z roku 2016 pak pochází cache v pískovně Spolín na Třeboňsku.

„*Do pískoven zveme nejen geocachery, ale také další zájemce o přírodu, protože přítomnost lidí v nich většinou prospívá přírodě a udržuje v dobrém stavu prostředí pro mnoho ohrožených druhů. Jako bonus nám někteří geocacheři také fotografují různé živočichy a přispívají tak k poznání jejich fauny, což nám zase pomáhá při plánování další péče,*“ dodává Jiří Řehounek z Cally.

Další informace o projektu naleznete na specializované webové stránce „[Objevte svou pískovnu](http://www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu/geocaching)“ (www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu/geocaching).

Tisková zpráva Cally

Ministerstvo zemědělství uráží odbornou veřejnost! Odborné společnosti žádají odvolání náměstka Ministerstva zemědělství

Odborné společnosti jsou šokovány způsobem komunikace Ministerstva zemědělství (MZe). Spolky sdružující přes 6 000 vědců a odborníků ve společném stanovisku nedávno žádaly zajištění ochrany tzv. Moravské Amazonie. Na stanovisko odpovědělo MZe, jehož postoj ochranu unikátního území vlastněného státem dlouhodobě znemožňuje. Odpověď náměstka pro řízení Sekce lesního hospodářství Patrika Mlynáře obsahuje nepravdivá tvrzení a ignoruje právní realitu i vědecké poznatky. Odborné společnosti její obsah i formu považují za natolik skandální a urážlivé, že v otevřeném dopise žádají veřejnou omluvu a/nebo odvolání náměstka z funkce.

Ornitologové, botanici, entomologové, limnologové, ekologové, arachnologové i ochránci netopýrů a motýlů. Ti všichni ve společném prohlášení žádají důslednou ochranu jihomoravských lužních lesů přezdívaných Moravská Amazonie. O té se jedná už od minulého století a je zmíněna v několika vládních usneseních. „Jde o jednu z biologicky nejbohatších částí naší země, ve střední Evropě naprostý unikát. Měla tu být chráněná krajinná oblast, v roce 2011 vláda rozhodla o vyhlášení sítě rezervací. Dodnes nevznikla ani jediná. Státní podnik Lesy

ČR tu na státní půdě nadále dlouhodobě a systematicky likviduje přírodní hodnoty, které zákony stejného státu výslovně chrání,“ říká předseda České společnosti entomologické David Král.

MZe ve své odpovědi odborné společnosti obviňuje z neobjektivního „hodnocení vlivu lesnického hospodaření na vývoj a stav lužních lesů“. Tomu se podivuje David Storch, místopředseda České společnosti pro ekologii: „Stanovisko odráží postoj vědecké komunity založený na řadě vědeckých studií, shrnuje odbornou diskusi ve vědeckých společnostech sdružujících tisíce členů včetně akademiků z většiny našich univerzit, Akademie věd ČR a dalších vědeckých institucí.“ A dodává: „Pan náměstek, jakožto vedoucí sekce přímo zodpovědné za stav našich lesů, může v tomto ohledu být jen těžko arbitrem objektivity.“

Podle MZe ochranu Moravské Amazonie zajišťuje existence biosférické rezervace. „Biosférické rezervace nemají žádnou oporu v našich zákonech. Z jejich existence proto neplyne nic, co by jakkoli přispělo k ochraně přírody. To by na MZe měli vědět,“ říká Jaroslav Vrba, místopředseda Českého národního komitétu mezivládního programu UNESCO Člověk a biosféra a člen České limnologické společnosti. „S pomocí svého honosně znějícího jména tato biosférická rezervace od svého vzniku navíc veřejně obhajuje a bagatelizuje poškozování přírody, kterého se v oblasti dopouštějí Lesy ČR. Státní podnik ji vydatně sponzoruje a je s ní propojen také personálně,“ dodává.

Nutnost zajistit ochranu v souladu s platnou legislativou zdůrazňuje také dlouholetý předseda Českého národního komitétu programu UNESCO Člověk a biosféra, PhDr. Ivan Rynda, který činnost biosférických rezervací u nás koordinuje.

MZe ve stanovisku odborníků vidí „nepřátelskou emotivnost“ a „účelové načasování“. „Snahy o ochranu lužních lesů sahají do hlubin minulého století. Naše prohlášení není nepřátelsky emotivní, pouze odráží údiv nad desítky let trvající neschopností nebo

neochotou vyřešit palčivý problém jednoho z biologicky nejhodnotnějších území u nás," říká Milan Chytrý, místopředseda České botanické společnosti. „Na základě vládního usnesení připravila ochrana přírody návrh sítě rezervací. S ním MZe nesouhlasí, státní Lesy proto vytvořily vlastní, extrémně redukovaný návrh. K navrhování chráněných území ale nemají mandát ani odbornost. Načasování našeho stanoviska pouze odráželo tento konflikt mezi orgány ochrany přírody a správcem státních lesů,“ dodává Milan Chytrý.

Podle otevřeného dopisu odborných společností odpověď MZe indikuje odbornou nekompetenci, trvající neochotu vyslyšet odborné argumenty i přezíravý postoj k veřejnosti jako takové. „Odpověď pana náměstka proto považujeme za natolik urážlivou vůči vědecké obci, že jsme nuceni žádat o veřejnou omluvu a odvolání pana náměstka z funkce.“ píše se v závěru otevřeného dopisu.

Společná tisková zpráva odborných společností (redakčně upraveno)

Otevřený dopis odborných společností v reakci na ostudnou formu komunikace Ministerstva zemědělství

Vážený pane premiére, vážený pane ministře,

obracíme se na Vás jako zástupci odborných společností, které letos na jaře vydaly společné stanovisko ohledně tzv. Moravské Amazonie, tedy lužních lesů při dolních tocích Moravy a Dyje (dále Soutok) (Příloha I). V tomto stanovisku jsme vyjádřili názor odborné veřejnosti, že ochrana tohoto biologicky nesmírně cenného území není dostatečně institucionálně a územně zajištěna, což vede k jeho poškozování a neplnění závazků, které si vláda ČR sama vytyčila. Na stanovisko za Ministerstvo zemědělství (dále MZe) odpověděl náměstek pro řízení Sekce lesního hospodářství pan Mgr. Patrik Mlynář (Příloha II). Odpověď obsahuje zavádějící tvrzení a flagrantně ignoruje vědecky podložené poznatky. Její obsah i formu považujeme za natolik urážlivou, že jsme nuceni reagovat.

Pan náměstek v dopise píše o našem „neobjektivním hodnocení vlivu lesnického hospodaření na vývoj a stav lužních lesů“. Když pomineme, že pan náměstek, jakožto zástupce resortu zodpovědného za stav našich lesů, může být v tomto ohledu těžko arbitrem objektivity, považujeme za důležité zdůraznit, že naše stanovisko odráží odbornou diskusi ve vědeckých společnostech, sdružujících několik tisíc členů včetně akademiků z většiny našich univerzit, Akademie věd ČR a mnoha dalších vědeckých institucí. Je výsledkem dlouhodobé diskuse ve vědecké komunitě založené na řadě konkrétních vědeckých studií.

Pan náměstek zmiňuje „úcelové načasování“ našeho společného stanoviska. O problému Soutoku se už hovoří mnoho let, přírodovědci situaci považují za zcela tristní a o její řešení se snaží od minulého století. V současnosti existuje návrh Agentury ochrany přírody a krajiny (AOPK ČR) na síť chráněných území, s nímž Lesy České republiky nesouhlasí a staví proti němu vlastní, extrémně redukovaný návrh takové sítě. K takovému postupu jim však schází mandát i odbornost. Načasování našeho stanoviska nebylo úcelové, pouze odráželo momentální konflikt mezi státními orgány ochrany přírody a hlavním subjektem, který v oblasti spravuje lesy ve vlastnictví státu, a který hospodaří tak, že již způsobil nenávratné ztráty biologické rozmanitosti.

Pan náměstek v dopise argumentuje tím, že ochrana Soutoku je zajištěna existencí biosférické rezervace. Nejsme schopni odlišit, zda jde v tomto případě o vědomou lež, nebo jen o totální neporozumění

problematic. Biosférické rezervace nemají žádnou oporu v našem právním systému. Z jejich existence proto neplyne nic, co by jakkoli přispělo k ochraně přírody jejich území. Biosférické rezervace tedy neposkytují nejen adekvátní, ale dokonce vůbec žádnou ochranu území. Nezbytnost zajistit územní ochranu Soutoku v souladu s platnou legislativou ČR ostatně zdůrazňuje ve svém stanovisku i dlouholetý předseda Českého národního komitétu programu UNESCO Člověk a biosféra, který činnost biosférických rezervací u nás koordinuje.

Oficiální dopis náměstka Mlynáře obsahuje výroky o nepřátelské emotivnosti našeho prohlášení a tvrzení, že „emotivně vypjatá kampaň dosud nikdy nic nevyřešila“. Pomiňme nyní, že ve skutečnosti se málokterý zásadní společenský problém naopak nevyřešil bez emotivně vypjatých kampaní. Naše prohlášení není nikterak emotivně vypjaté, jakkoli odráží frustraci z dlouhodobé neochoty řešit palčivý problém našeho biologicky nejhodnotnějšího území. Odpověď pana náměstka Mlynáře indikuje nejen odbornou nekompetenci, ale také trvalý neochotu vyslyšet argumenty odborné veřejnosti a přezíravý postoj MZe k veřejnosti jako takové.

Odpověď pana náměstka proto považujeme za natolik urážlivou vůči vědecké obci, že jsme nuceni žádat o veřejnou omluvu a odvolání pana náměstka z funkce. Zároveň očekáváme zásadně věcnější a konstruktivnější přístup MZe k diskusi o způsobech využití státního majetku i dalších zdrojů, které toto ministerstvo pro občany této země spravuje.

Za předsednictva odborných společností podepsáni: Tomáš Bartonička, ředitel České společnosti pro ochranu netopýrů; Ivan Horáček, předseda České společnosti pro ochranu netopýrů; Milan Chytrý, místopředseda České botanické společnosti; David Král, předseda České společnosti entomologické; Zdeněk Laštůvka, předseda Jihomoravské pobočky České společnosti entomologické; Alois Pavlíčko, předseda Společnosti pro ochranu motýlů; Stano Pekár, člen České arachnologické společnosti; Karel Prach, předseda České botanické společnosti; Milan Řezáč, předseda České arachnologické společnosti; David Storch, místopředseda České společnosti pro ekologii; Robert Tropek, předseda České společnosti pro ekologii; Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické; Jaroslav Vrba, člen České limnologické společnosti; Petr Znachor, předseda České limnologické společnosti

Jiří Řehounek

Špatné zprávy pro sýčky. Zemědělci mohou opět používat jed Stutox

Nejčernější obavy ornitologů se naplnily. Zemědělci opět mohou trávit hraboše jedem Stutox II. Povolení vydal Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) podřízený ministerstvu zemědělství. Česká společnost ornitologická (ČSO) se domnívá, že rozhodnutí je výsměchem nedávno schválenému záchrannému programu pro kriticky ohroženého sýčka. Pro tuto malou sovu, která se hraboši živí a polyká je vcelku, jsou hlodavci přiotrávení Stutoxem snadnou kořistí a zároveň extrémním nebezpečím, přímo směřujícím k jejímu vyhynutí. Sýčků u nás zbývá posledních 100-130 párů.

„Největší nebezpečí hrozí sýčkům v jádrové oblasti na pomezí středních a severních Čech, kterým se letos velmi dařilo právě díky nadměrnému množství hrabošů. Vyvedli rekordních 95 mláďat,“ vysvětluje Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO.

Pro tuto kriticky ohroženou sovu přitom ministerstvo životního prostředí k 20. srpnu 2020 spustilo *záchranný program*. Nyní, o dva týdny později, ministerstvo zemědělství povolilo používat Stutox II, který sýčky ohrozí. „Resorty spolu o situaci nejednaly a není vůbec nastavený způsob, jak sýčky ochránit. Rozhodnutí ÚKZÚZ je pouze výsměchem schválenému záchrannému programu. Pokud sýčky otrávíme, je zbytečné pro ně vyvěšovat budky a dělat další opatření. Stát se není schopen domluvit sám se sebou,“ komentuje Vermouzek.

Tisková zpráva ČSO (redakčně upraveno)

SOS tesařík alpský

Jen málokterý druh brouka se stal takovou ikonou ochrany přírody jako tesařík alpský. Zatímco některé jihoevropské, alpské a karpatské populace jsou dosud místy početné, v severozápadní části areálu druh dlouhodobě ustupuje a v některých státech dokonce vyhynul. Také v České republice tento krásně zbarvený brouk z řady míst postupně vymizel (z jižních Čech už před delším časem). Severně od Alp a západně od Karpat nyní zbývá jediná populace v Ralské pahorkatině – na Velkém a Malém Bezdězu a v blízkých Slatinných vrších. Na Moravě pak ještě tesaříci alpští přežívají v Bílých Karpatech a v nedávno objevené populaci v lužních lesích kolem Moravy a Dyje.

Přestože tento brouk požívá zákonné ochrany snad všech existujících stupňů, z jakéhosi důvodu ho stále nedokážeme pořádně chránit a jeho vymírání se nedaří zastavit. A není to tím, že bychom nevěděli, jak na to. Bělokarpatská populace čelí ve Vlárském průsmyku kácení zbytků vhodných bučin. A předběžné výsledky výzkumu, který provádí v okolí Bezdězu tým Entomologického ústavu AV ČR, naznačují, že i poslední populace v Čechách se dlouhodobě zmenšuje. Především kvůli dlouhodobému nedostatku vhodných biotopů, byť nedávná vichřice nakrátko vytvořila pro jeho rozmnožování výhodné podmínky.

K ochraně tesaříka alpského jsme se zavázali jak vnitrostátně, tak i mezinárodně. Bohužel se však tato ochrana spíše projevuje perzekucí sběratelů, kteří mají tohoto nebo jiné chráněné brouky ve sbírce (včetně podděných, desítky let starých exemplářů). Broučkaři však nepředstavují pro hmyzí druhy žádné závažné nebezpečí. Zato plošná těžba cenných listnatých lesů ve Vlárském průsmyku nebo na Soutoku nerušeně pokračuje, což zdaleka neznamená problém jen pro tesaříka alpského. Opět se ukazuje, že druhová ochrana u ohrožených druhů hmyzu má smysl pouze tehdy, když chrání biotopy. Uvidíme, zda tesaříkovi alpskému pomůže připravovaný záchranný program.

Jiří Řehounek

Pozn.: Podrobněji se o problematice ochrany hmyzu můžete dočíst v článku „Chcete chránit přírodu? Učte děti sbírat hmyz!“, který vyšel v časopisu Fórum ochrany přírody. Najdete ho zde: <http://www.casopis.forumochranyprirody.cz/magazin/analyzy-komentare/chcete-chronit-prirodu-ucte-deti-sbirat-hmyz>.

Bílá místa biodiverzity

Základním zdrojem dat pro ochranu přírody je v České republice Nálezová databáze ochrany přírody, kterou spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR). Obsahuje v současné době miliony údajů o výskytu druhů v české přírodě, které pocházejí z různých projektů, inventarizačních průzkumů, jiných databází a poměrně nově také od veřejnosti. Do plnění databáze se dnes může zapojit každý, a to přímo v terénu prostřednictvím mobilní aplikace BioLog nebo v klidu domova přes webové rozhraní.

AOPK ČR spustila také webové stránky „Bílá místa biodiverzity“, kde vyzývá veřejnost k doplňování databáze. Stránky najdete na bilamista.nature.cz a kromě stručného vysvětlení, proč biodiverzitu mapovat, na nich najdete i odkazy na mobilní aplikaci a webové rozhraní. Sousedství „bílá místa“ pak odkazuje na lokality, odkud jakákoli data úplně scházejí nebo je jich odtud k dispozici jen velice málo. Pro lidi, kteří z těchto míst pošlou do databáze svoje pozorování, jsou připravené i drobné odměny.

Dostatečné množství dat o výskytu různých druhů je dnes samozřejmou a důležitou součástí ochrany přírody i vědeckého výzkumu (projekty tzv. občanské vědy). Takže pokud vás baví poznávání přírody a chcete přispět k její ochraně, směle do toho.

Jiří Řehounek

Probíhá ničení evropsky výjimečné přírody Králického Sněžníku

Ekologické organizace upozorňují na probíhající nevratné poškození evropsky mimořádné přírody na vrcholu Králického Sněžníku, které způsobuje již zahájená výstavba rozhledny na polské straně, bezprostředně u hranice České republiky. Jak dokládají záběry přímo z místa, na vrcholu hory se pohybuje bagr a nakladač a provádí se výkopové práce pro základy objektu. Vybudováním rozhledny a jejím provozováním dojde k výraznému nárůstu počtu turistů na vrcholu hory s mnoha negativními dopady v prostředí unikátního ekosystému alpského bezlesí. Ochrannářské organizace proto zvažují podání stížnosti k Evropské komisi, protože pravidla pro umístování takových staveb do chráněné přírody podle všeho nebyla dodržena.

Odpovědnost za tento stav má Ministerstvo pro místní rozvoj, které na realizaci projektu poskytlo dotaci ve výši 3,464 tis. EUR, a dále Ministerstvo životního prostředí, které nezajistilo dostatečnou ochranu území.

K záměru výstavby rozhledny totiž proběhla pouze základní forma mezistátního procesu posuzování z hlediska dopadů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Toto posuzování bylo ukončeno stanoviskem Ministerstva životního prostředí z února 2014, kde ministerstvo konstatuje, že při dodržení stanovených podmínek Česká republika dále netrvá na mezistátním procesu posuzování a ukončuje jej.

Ze tří stanovených podmínek polská strana jednu neakceptovala a dvě zbývající jsou spíše kosmetického charakteru. K záměru výstavby rozhledny byla v roce 2013 v Polsku zpracována analýza možných vlivů na předměty ochrany Natura 2000, ta ovšem zcela nedůvěryhodně vyhodnotila a podcenila předpokládaný vývoj návštěvnosti a související dopady tak, aby závěr analýzy výstavbu umožnil. Na tyto rozpory bylo Ministerstvo pro místní rozvoj ekologickými organizacemi opakovaně upozorněno.

V posledních letech se navíc změnilы důležité výchozí podmínky a při posuzování dopadů výstavby rozhledny je třeba zohlednit aktuální stav. Například to, že v Dolní Moravě je budován obří skiareál, jehož součástí je od prosince 2015 „Stezka v oblacích“ s roční návštěvností cca 180 000 lidí, a podobný areál roste v Hynčicích pod Sušinou. Tím se významně zvyšuje i množství návštěvníků vrcholových partií Králického Sněžníku. Výstavba rozhledny přímo na vrcholu hory s sebou přinese další masivní nárůst počtu návštěvníků. Bezpochyby bude docházet ke kumulaci negativních vlivů a dopadů, a to nejen v oblasti samotného vrcholu Králického Sněžníku, ale i v prostoru, který turistické atrakce spojuje.

V roce 2020 se tedy buduje 34 metrů vysoká nová dominanta na základě zastaralého a netransparentního schvalovacího procesu, který probíhal v letech 2013 a 2014 a opíral se o nekvalitní zprávu o posouzení vlivů na životní prostředí. Ekologické organizace upozorňují na to, že přestože jde o evropsky mimořádné území, neproběhla žádná veřejná diskuse k tématu a vše se odehrálo za zavřenými dveřmi a od stolu.

Do budoucna navíc hrozí riziko rozšiřování objektu a budování navazující infrastruktury, např. formou budování toalet a občerstvení.

Jiří Beneš, koordinátor výzvy Zachraňme lesy z Hnutí DUHA řekl: „*Stavět rozhlednu na místě, které již nyní poskytuje daleké výhledy do krajiny, je prachsprosté mrhání veřejnými penězi. Pro třetí nejvyšší pohoří u nás je to po výstavbě lyžařského areálu a stezky v oblacích v Dolní Moravě další těžká rána. Ještě před pár lety málo navštěvované místo a unikátní ostrov divočiny plíživě devastuje masový turismus.*“

u nás je to po výstavbě lyžařského areálu a stezky v oblacích v Dolní Moravě další těžká rána. Ještě před pár lety málo navštěvované místo a unikátní ostrov divočiny plíživě devastuje masový turismus.“

Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické řekl: „*Vysokohorská příroda je u nás vystavena enormnímu tlaku turismu a postupně mizí i následkem změny klimatu. Její zbytky, tyto perly naší přírody, je třeba důsledně chránit, aby mohly sloužit k poznání a poučení. Jen hlupák je bude proměňovat v turistické lunaparky.*“

Ondřej Bačík, předseda Společnosti přátel Jeseníků řekl: „*Všude čteme o tom, jak je horská příroda u nás přetížena a ničena turismem. Paradoxně, jedno z posledních nepoškozených míst v našich horách se nyní ničí nesmyslnou výstavbou a pak jej zaplaví davy turistů. Je to příklad perverzní – špinavé dotace, kdy za veřejné peníze vzniká stavba, která upřednostňuje byznys nad zachováním vzácné a čisté horské přírody.*“

Aneta Kohoutová, chalupářka z Dolní Moravy řekla: „Králičák byl pro mě vždycky všeobjímajícím vrcholem, který dohlížel na Dolní Moravu. Dominantou, která korunovala celé údolí. Nerozumím snaze narušit tohle unikátní horské panorama rozhlednou, která degraduje neporušenou horskou krajinu na pouhou komoditu turistického průmyslu.“

Tisková zpráva Hnutí DUHA, České společnosti ornitologické a Společnosti přátel Jeseníků

Dobrovolníci pomáhají s revitalizací rašelinišť na Stožecku

Čtrnáct dobrovolníků napravovalo v srpnu škody vzniklé dlouhodobým odvodňováním Šumavy. Stejně jako v minulých letech tvořili dobrovolníci hráze a půdou zasypávali staré umělé odtokové kanály na odvodněných rašeliništích. V loňském roce se věnovali především oblasti Soumarského rašeliniště, letos se jejich úsilí přesunulo také na StožECKO.

V rámci Týdne pro les a divočinu pomáhali dobrovolníci od 15. do 22. srpna 2020 vzácné šumavské přírodě a podporovali její schopnost zadržovat vodu v krajině. Kromě fyzicky náročné práce je čekala odborná exkurze, přednášky na různá témata a navazující zážitkové programy.

Šumavská rašeliniště se doposud potýkají s důsledky umělého odvodňování, které probíhalo ve větším rozsahu především v poválečném období a mělo za cíl usnadnit přístup a hospodaření v místních lesích. Tím se však zásadně narušil proces pozvolného přirůstání rašelinišť stojící na dostatečném přísunu vody. Bez něj mech rašeliník ztrácí schopnost vytvářet na svém povrchu nové generace a postupně se proměňovat v rašelinu.

Více než čtvrtina z celkem 25 000 hektarů všech českých rašelinišť, která zastávají nenahraditelnou funkci v prevenci sucha i povodní, se nachází právě na Šumavě. V blízkosti rašelinišť tu najdeme i četná jezírka, která skýtají nejen romantické pohledy, ale také podmínky pro život mnoha vzácných živočichů a rostlin.

Tento Týden pro les a divočinu byl šestý z celkem osmi Týdnů, které během léta tradičně pořádá Hnutí DUHA po celém území ČR od Šumavy až po Bílé Karpaty. Tento program, který v sobě kombinuje prvky vzdělávání o lese s praktickým zapojením účastníků do konkrétních aktivit ochrany přírody, se letos odehrává již po třiatřicáté. Týdny pro les a divočinu jsou součástí kampaně Zachraňme lesy, která usiluje o odolnější, původnější, druhově i věkově pestré lesy a dosud ji podpořilo téměř 67 000 lidí.

„Týden pro les a divočinu na Šumavě je v repertoáru našich týdenních akcí stálíci. Nejen podporovatelé Hnutí DUHA si této oblasti cení a rádi přiloží ruku k dílu při její ochraně. Jsme rádi, že i díky výborné spolupráci s NP Šumava můžeme každoročně nabízet možnost pomáhat přírodě na Šumavě široké škále účastníků Týdnů. Bývají mezi nimi nejen studenti, ale i pracující lidé z různých oblastí,“ říká Kateřina Mášová, koordinátorka Týdnů pro les a divočinu.

„Dobrovolníci se stali neodmyslitelnou součástí revitalizačních prací v NP Šumava. Tradičně bývají zárukou šetrně a citlivě prováděných opatření, která v rašeliništích za účelem jejich záchrany realizujeme. S obnovou mokřadních biotopů se řada z nich již naprosto ztotožnila, neboť si díky přímému zapojení

uvědomují jejich nenahraditelný význam pro krajinu, zejména v době poměrně razantního nástupu klimatické změny," doplňuje Lukáš Linhart, koordinátor dobrovolníků v NP Šumava.

Tisková zpráva Hnutí DUHA (redakčně upraveno)

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Líhnutí z kukly

Zpravodajské kanály v srpnu informovaly o vypuštění geneticky upravených komárů, kteří mají na Floridě snížit počty svých soukmenovců i jimi přenášených chorob. Jistý server např. oznámil, že „drtivá většina z nich by se neměla dostat z larválního studia, nikdy se tedy nevylíhnou.“ Pomineme-li roztomilý (snad) překlep se studiem, zarazilo mne, že se komáři nikdy nevylíhnou. Jak se ale jinak dostat do onoho larválního stadia, než vylíhnutím z vajíčka?

Autoři oslavných článků samozřejmě chtěli popsat, že se komáři nikdy nevykuklí. Slovo „vylíhnout“ se v češtině skutečně často používá i pro vykuklení motýlů či brouků nebo dokonce pro proměnu larvy v dospělce při posledním svlékání, třeba u vážek. Ale i kdybychom připustili, že ho v těchto případech použít lze, pořád je tu ještě to vylíhnutí z vajíčka. Takže i kdyby nakrásně všichni komáři zhylnuli jako larvy, vylíhnout by se prostě museli i tak.

Leda by měl pravdu další internetový autor. Ve svém článku totiž výslovně uvedl, že komáři se z vajíček rodí.

Jiří Řehounek

Chemická recyklace plastů: zatím neúčinné řešení produkující toxické látky

Na první pohled zázračné technologie označované jako chemická recyklace mají ke skutečné recyklaci velmi daleko. Prokazatelně znečišťují životní prostředí, jsou neúměrně energeticky náročné a pro využití v praxi mají příliš technických nedostatků. Chemická recyklace proto není životaschopným řešením záplavy planety plastovým odpadem. Vyplývá to z aktuální odborné studie Světové aliance pro alternativy ke spalovnám (GAIA) s názvem „Chemická recyklace: Stav, udržitelnost a dopady na životní prostředí“. Ani podobná zařízení vznikající v České republice, které zmapoval spolek Arnika, zatím nepřesvědčila o tom, že by představovala variantu nakládání s odpady šetrnou k životnímu prostředí.

Shrnutí výzkumu, jehož autory jsou renomovaní chemičtí inženýři Andrew N. Rollinson, PhD a Jumoke Oladejo, PhD, je v českém překladu *Chemická recyklace: odvedení pozornosti, ne řešení* k dispozici na webu Arniky: <https://arnika.org/chemicka-recyklace-odvedeni-pozornosti-ne-reseni> .

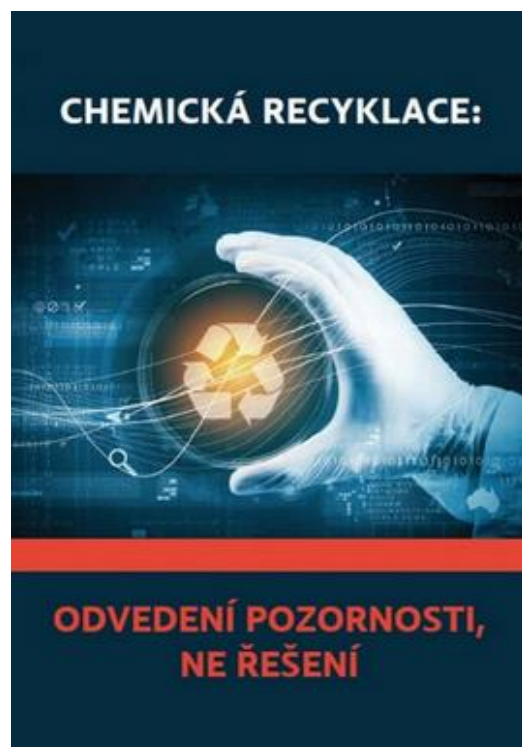
„Petrochemický průmysl a největší producenti plastového odpadu v současné době masivně investují

do chemické recyklace, která údajně umí zpracovat veškeré druhy odpadních plastů. Zařízení známá z celého světa se však potýkají s ohromným množstvím technologických problémů, kvůli nimž lze o bezpečnosti pro životní prostředí snadno pochybovat. Trend se nevyhnul ani České republice, kde bylo nebo je plánováno 26 zařízení. Až na výjimky nebyla většina z nich dosud uvedena kvůli závažným nedostatkům do provozu. U žádného z nich nejsou rovněž známy výsledky z měření těch nejvíce škodlivých látek, jako jsou například dioxiny ve výstupech,“ upozorňuje Jindřich Petrлік z Arniky.

Mapa plánovaných zařízení v České republice: https://www.google.com/maps/d/u/0/viewer?mid=1TCELOsWzfbexEj_kO3XFVYft751VOxB&ll=49.857364461326924%2C15.526976149999985&z=7

Toxický průšvih lakovaný nazeleno

Plasty obsahují celou řadu toxických přísad, z nichž některé jsou v jednotlivých státech zakázány zákony anebo je zakazují mezinárodní úmluvy. Jde o bisfenol A (BPA), kadmium, benzen, bromované zpomalovače hoření, ftaláty, olovo, cín, antimon a různé těkavé organické látky. Zpracováním plastů při vysokých teplotách se zároveň vznikají anebo se z plastů uvolňují další, jako například dioxiny, benzen, toluen, formaldehyd, vinylchlorid, kyanovodík, bromované difenyletery, polyaromatické uhlovodíky (PAU) anebo dehty, které mohou vést mj. ke vzniku rakoviny. Podle autorů studie byly měřeními prokázány ve všech produktech chemické recyklace – v pyrolýzním oleji, generátorovém plynu, uhlíkovém zbytku, emisích do ovzduší, jakož i v popelu a tekutém odpadu. Odstraňování toxických látek z produktů chemické recyklace je navíc extrémně obtížné a nákladné a vytváří se jím další toky toxických odpadů. V žádném případě není možné tvrdit, že navrhované technologie neprodukují toxické látky, aniž by proběhlo jakékoliv měření.

Spíš spalování než skutečná recyklace

Nový plast se z produktů chemické recyklace vyrábí jen z velmi malé části. Většina existujících provozů své produkty pálí anebo je nabízí jako palivo. Technologie v žádném případě nemá místo v oběhovém hospodářství, protože nenahrazuje výrobu nových plastů z fosilních paliv a nesnižuje poptávku po těžbě ropy.

Energetický žrout s velkou uhlíkovou stopou

Žádné z existujících zařízení pro chemickou recyklaci ve světě neprodukuje dostatek energie pro svůj provoz a je nepravděpodobné, že by se to v několika příštích desetiletích změnilo. Ještě více energie je potřeba k výrobě nových plastů. Pro výrobu plastů z tuny fosilních paliv je jako zdroj energie potřeba další tuna fosilních paliv. Kromě přímých emisí skleníkových plynů z procesu chemické recyklace a při spalování jejích produktů chemická recyklace dále zhoršuje změnu klimatu přispíváním k zachování těžby fosilních paliv pro výrobu plastů.

„Chemická recyklace by mohla fungovat pouze za předpokladu omezení vzniku toxických látek a při drastickém snížení výroby nových plastů z ropy. Dosavadní komerční provozy zatím fungují jen výjimečně a čelí spoustě problémů, kvůli nimž jsou ekonomicky nevýhodné. Mechanická recyklace tak zůstává ověřenou alternativou, která produkuje méně toxických látek a má nižší uhlíkovou stopu. Do budoucna bychom však měli spíš investovat do řešení vedoucí ke strategiím zero waste, které se zaměřují na snižování výroby a spotřeby plastů,“ uzavírá Petrлік.

Tisková zpráva Arniky

Financování Zelené dohody pro Evropu

Tato publikace byla vypracována Bankwatch Network CEE a zabývá se novým víceletým finančním rámcem EU na období 2021 – 2027 a evropským balíčkem obnovy. Obsahuje také inspirativní příklady dobrého využití fondů politiky soudržnosti v různých členských zemích EU. [Stáhnete si zde](#).

Centrum pro dopravu a energetiku

ROPÁK ROKU A ZELENÁ PERLA ZA ROK 2019

V časopise ALTERNATIVA, který vydávaly Děti Země, byly v roce 1992 poprvé publikovány materiály „Spolku krušnohorských ropáků“, z nichž vyplývá, že na Zemi dochází k dichotomii dvou vysoce vyspělých druhů – Homo sapiens sapiens (člověka moudrého) a Petroleusmostensis (ropáka bahnomilného).

Celkem 86 členů nezávislé Komise ze 103 rozhodlo o vítězi 28. ročníku ankety „Ropák roku“ o anti ekologický čin (osoba, která se prosazováním nějaké stavby či záměru, vydáním rozhodnutí či budováním stavby nejvíce zasloužila o poškození životního prostředí) a 25. ročníku ankety „Zelená perla roku“ o anti ekologický výrok. Po představení vítězů obou anket v minulém čísle Ďáblíka se dnes podíváme na další místa Ropáka 2019. V minulých číslech Ďáblíka jsme Vám představili tucet vítězných Ropáků a taky vítěznou Perlu roku 2019. Nyní se podíváme na Perly na dalším pořadí.

V anketě Zelená perla roku 2019 se na dalších místech umístili

2) Klára Dostálová, ministryně pro místní rozvoj a poslankyně Poslanecké sněmovny P ČR (nestr. za hnutí ANO) (140 bodů)

„Nesmí se stát, že se u stavebního řízení najednou objeví sysel nebo jiné chráněné zvíře a celé řízení se zruší. Dneska se prý „syslové“ různě převážejí jen proto, aby se zabránilo výstavbě.“

(z odpovědi na otázku, jak bude v novém stavebním zákoně řešen negativní vliv staveb na životní prostředí) z článku Ministryně Dostálová: Stavební řízení si pohlídá stát, obce mohou být podjaté

<https://www.denik.cz/ekonomika/klara-dostalova-stavebni-rizeni-si-pohlida-stat-obce-mohou-byt-podjate-20190215.html?cast=2#kapitola>, 15. 2. 2019

3) Andrej Babiš, předseda české vlády, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda hnutí ANO (136 bodů)

„Například budeme bojovat za to, aby jaderná energetika byla započítána do obnovitelných zdrojů. Vůbec nechápu, proč například jádro není započítáno v obnovitelných zdrojích, když to nemá žádné emise.“

z videozáznamu tiskové konference hnutí ANO při zahájení volební kampaně do Evropského parlamentu (4:57-4:55 minuta) k článku Řepka, to je výmysl Bruselu. Babiš spustil kampaň před volbami

do Evropského parlamentu

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ano-spousti-kampan-pred-volbami-do-europarlamentu-71434>,
2. 5. 2019

4) Miloš Zeman, prezident ČR (125 bodů)

„Lumíci jsou dílem brouci, dílem motýli, podle zrovna stádia vývinu. A ti trpí sebevražedným komplexem, který spočívá v tom, že se vrhají do moře. A tam utonou, protože neumějí plavat.“

(bonmot k situaci, kdy ČSSD navrhla odvolat ministra kultury Antonína Staňka, což má být politicky sebevražedná mise; lumíci jsou ovšem savci, resp. hlodavci) z rozhovoru na TV Barrandov v pořadu Týden s prezidentem (12:00-12:20 minuta)

<https://www.barrandov.tv/video/156665-tyden-s-prezidentem-13-6-2019>, 13. 6. 2019

5) Vojtěch Filip, zastupitel Českých Budějovic, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda KSČM (87 bodů)

„To, co udělal Martin Bursík, ten zločin, který vykonal na Národním parku Šumava, se ukázal jako zločin pro celou ČR, protože kůrovec se při transportu rozšířil do celé ČR a zničil většinu českých lesů. A za ten zločin by měl být někdo potrestán.“

z článku Komunisté znovu předloží zákon o Národním parku Šumava, 27. 3. 2019, Haló noviny

6) Jan Skalický, předseda představenstva Vodní cesty, a. s., a předseda Asociace D-O-L (ODA) (62 bodů)

„Ochrana přírody dnes stojí v našem právním řádu nade vším – nad zdravím lidí, hospodářstvím, dopravou. Je to podobné, jako když v minulosti Komunistická strana Československa měla vládnoucí úlohu, tak teď má ochrana přírody vládnoucí úlohu.“

z článku Ropákem roku se stal šéf Vodních cest za prosazování „Zemanova kanálu“

https://www.idnes.cz/brno/zpravy/ropak-deti-zeme-anketa-vyhlaseni-skalicky-vodni-cesty-foldyna-dunaj-odra-labe.A190426_105221_brno-zpravy_vh#utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign=brnoh&utm_content=mai, 26. 4. 2019

7) Andrej Babiš, předseda české vlády, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda hnutí ANO (54 bodů)

„Zemědělci jsou vystaveni kritice, že ničí půdu a spodní vodu a tak dále. Není to pravda.“

z článku Potravinová soběstačnost Česka je katastrofální, řekl Babiš a hájil pěstování řepky

https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/potravinova-sobestacnost-ceska-je-katastrofalni-rekl-babis-r/r~1fc2098c74a111e9ab10ac1f6b220ee8/?fbclid=IwAR1n7At4QzTnQPhBmNW2qBmG2o9s3r44c521ziq_hONdd-4JYDM8i6MUcdqE, 12. 5. 2019

8) Lukáš Hradský, jednatel společnosti EVROPSKÁ VODNÍ DOPRAVA-SPED., s. r. o. (51 bodů)

„Vodní koridor a vodní cesta je jedinou dopravní cestou, která generuje finanční prostředky, všechny ostatní pouze stojí daňové poplatníky peníze.“

z projevu na 18. veřejném slyšení Senátu P ČR na téma „Potřebuje Česká republika vodní koridor Dunaj-Odra-Labe“ <https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/htmlhled?action=doc&value=91985>, 14. 6. 2019

9) Lukáš Hradský, jednatel společnosti EVROPSKÁ VODNÍ DOPRAVA-SPED., s. r. o. (50 bodů)

„Každý živý tvor dokáže vodní cestu nebo řeku nebo jakoukoli vodní plochu překonat, kromě několika neplavců. Kdežto železniční koridor opravdu brutálně rozdělí celou krajinu na dvě části, nepřekoná ji živého“

téměř nic.“

z projevu na 18. veřejném slyšení Senátu P ČR na téma „Potřebuje Česká republika vodní koridor Dunaj-Odra-Labe?“

<https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/htmlhled?action=doc&value=91985>, 14. 6. 2019

10) Ivan Fencel, zastupitel Brna (SPD) (48 bodů)

„CO₂, kterého je v atmosféře 0,04 %, ale není skleníkový plyn, nýbrž plyn nezbytný k procesu fotosyntézy, kterou je generován kyslík.“

z článku Dvě poznámky ke dvěma kontroverzním aktivitám

Brněnský metropolitán 11/2019

(https://brno.cz/fileadmin/user_upload/brnensky_metropolitán/BM_1911.pdf), 30. 10. 2019

11) Klára Dostálová, ministryně pro místní rozvoj a poslankyně Poslanecké sněmovny P ČR (nestr. za hnutí ANO) (46 bodů)

„Jak je možné, že ve fázi umístování staveb tam křeček není, a fázi stavebního povolení se nám křeček na dálnici objevuje. To prostě není možné. Ať se veřejnost vyjádří, ale pouze jednou.“

(z odpovědi na námitku, že se v novém stavebním zákoně omezí efektivní účast veřejnosti)

z rozhovoru v pořadu Otázky Václava Moravce

[https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/219411030510519-otazky-vaclava-moravce-2-cast\(54:28-54:39 minuta\)](https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/219411030510519-otazky-vaclava-moravce-2-cast(54:28-54:39%20minuta)), 19. 5. 2019

12) Jan Skalický, předseda představenstva Vodní cesty, a. s., a předseda Asociace D-O-L (ODA) (42 bodů)

„Vodní koridor Dunaj-Odra-Labe je prostě přírodě blízké dílo.“

z rozhovoru o plavebním kanále Dunaj-Odra-Labe v Českém rozhlasě Plus v pořadu Ranní plus

<https://program.rozhlas.cz/zaznamy#/plus/2019-10-12>, 12. 10. 2019

13) Michael Canov, zastupitel Chrastavy a Libereckého kraje a senátor Senátu P ČR (Starostové pro Liberecký kraj s podporou STAN) (39 bodů)

„To znamená zrušení přílepku, který tam prosadilo nějakým kanálem Hnutí DUHA, protože si fakt myslím, že by neměl být parlament servisní organizací Hnutí DUHA. Měl by chránit i takovou organizaci, která vykonává svoji činnost z 99 % na dobrovolnické bázi. To jest myslivci a jejich organizace.“

z rozpravy k návrhu novely zákona č. 289/1995 Sb., o lesích (tisk č. 138)

<https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/hlasovani?action=steno&O=12&IS=6315&D=31.10.2019#b20235>, 31. 10. 2019

14) Andrej Babiš, předseda české vlády, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda hnutí ANO (38 bodů)

„My to musíme prosadit. I kdybychom měli porušit evropské právo. Energetická bezpečnost je pro nás prioritou.“

(z jednání Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny P ČR o plánu na výstavbu nových jaderných bloků v Dukovanech a v Temelíně) z článku „Zaspali jsme.“ Babiš prosazuje expanzi jaderné energie, i kdyby měl porušit právo EU

<https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/2950907-zaspali-jsme-babis-prosazuje-expanzi-jaderne-energie-i-kdyby-mel-porusit-pravo-eu>, 16. 10. 2019

14) Svatopluk Matula, vedoucí Katedry vodních zdrojů na Fakultě agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů České zemědělské univerzity v Praze (38 bodů)

„Nezanedbatelnou velkou výhodou vodního koridoru Dunaj-Odra-Labe spatřuji v možnosti převádění vody mezi povodími Dunaje, Moravy, Odry a Labe.“

z článku Česká republika potřebuje vodní koridor Dunaj – Odra – Labe!

<http://www.akcr.cz/txt/ceska-republika-potrebuje-vodni-koridor-dunaj-odra-labe>, 17. 6. 2019

15) Jaroslav Kubera, předseda Senátu P ČR (ODS) (35 bodů)

„Jsme lhostejní k opětovnému nárůstu totalitního uvažování, ve kterém tak nepokrytě platí: Kdo není s námi, je proti nám, a je potřeba ho umlčet. Vždyť totalita, nesnášenlivost k jiné rase, k jinému názoru může a má dnes zcela jinou podobu. Třeba zahalenou do slov ekologie, životní prostředí, rovnost pohlaví, politická korektnost a multikulturalismus.“

z článku Totalita „multi-kulti“! udeřil Kubera v Terezíně. A je z toho veselo

<https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Totalita-multi-kulti-uderil-Kubera-v-Terezine-A-je-z-toho-veselo-582082>, 19. 5. 2019

16) František Hrdlička, pracovník Ústavu energetiky na Fakultě strojní ČVUT v Praze, člen odborných grémií Grantové agentury ČR a Mezinárodní energetické agentury a poradního výboru Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (34 bodů)

„A vy víte, že právě CO2 škodí nejvíce? V přízemní vrstvě je dominantní skleníkový plyn vodní pára. Tisíce bazénů v chatách a u rodinných domů jsou jejími novými emitenty...“

(z odpovědi na otázku, zda není lepší více podporovat větrné elektrárny bez emisí oxidu uhličitého do ovzduší)

z rozhovoru Jaderné bloky by se měly stavět v severních Čechách, ne v Dukovanech

<https://energyhub.eu/article/detail/314524>, 27. 11. 2019

17) Jan Štrobl, lesní inženýr (11 bodů)

„Jsem přesvědčen, že třeba v Jeseníkách, kde dnes vznikla obrovská kalamita, v podhůří Jeseníků a na Bruntálsku, Českomoravské vrchovině, kde to je dnes všechno spálené, shořelé, to mohlo také započít šumavským broukem, vypěstovaným v Národním parku Šumava.“

z rozhovoru Jan Štrobl 1. díl: Stav lesů v České republice je katastrofální

<https://www.kupredudominulosti.cz/strobl-jan-1d-stav-lesu-v-ceske-republice-je-katastrofalni> 13. 8. 2019

Tisková zpráva Děti Země

Z ĎÁBLÍKOVA ARCHIVU

První číslo zpravodaje Ďáblík mohli naši členové a přátelé spatřit v říjnu 1999. Zpočátku vycházel jen čtyřikrát do roka, jak se sami můžete přesvědčit [na stránce](#), kde pro Vás máme všechny. Se začátkem vydávání již třetí stovky Ďáblíka jsme se rozhodli zabrousit do tohoto archivu a po dvaceti letech vytáhnout na světlo články představující, co nás tehdy těšilo i trápilo a představit Vám skrze jejich texty i naše bývalé kolegyně a kolegy. Někdy možná překvapí podobnosti dění s dneškem, či jak se některé záležitosti táhnou téměř přes celou lidskou generaci.

D 3 přiblíží Jihočechům moře, ale problémů

Honosné titulky a mediální kampaň vedená zejména exprimátorem Českých Budějovic Ing. Miroslavem Benešem má přesvědčit veřejnost a politiky o jediné možné záchraně regionu a jeho přiblížení se nejen Evropě, ale i celému světu. Touto spásou má být dálnice z Prahy na státní hranici s Rakouskem. Po roce 1996, kdy vláda vyškrtla z ekonomických důvodů výstavbu dálnice D3 se tento krok letos neopakoval a schválená koncepce dopravních sítí bohužel nerespektovala ani alternativní návrh ministerstva životního prostředí, ke kterému se po diskusi připojily nevládní organizace, včetně sdružení CALLA i když prioritu mělo variantní řešení Děti Země s rychlostní komunikací R 4 přes Písek.

Co znamená toto vládní rozhodnutí v praxi? Koncepce dopravních sítí zahrnující propojení Prahy přes Benešov a Tábor pomocí dálnice, z části na okrese České Budějovice ve stávající trase a České Budějovice se státní hranici pomocí tzv. rychlostní komunikace, ale mimo stávající trasu, je sice schválena, ale chybí finance. Ty nejsou zatím ani na zpracování projektové dokumentace. Schválená koncepce neznamená schválenou stavbu. Před prvním buldozerem musí být celá stavba posouzena dle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů staveb na životní prostředí. Zdůrazňuji celá stavba a ne pouze části, na které byla trasa rozdělena. I když na některé úseky na Táborsku EIA byla již zpracována, požadují ekologické nevládní organizace a věrme, že i ministerstvo ŽP, posouzení celé trasy, abychom předešli tzv. "salámové" metodě, nechvalně známé z D8. Pak teprve v kladném případě, může být zahájeno územní řízení a následně vydáno stavební povolení. A ve všech těchto správních řízeních mohou mít nevládní organizace, tj. občanská sdružení, která se do řízení přihlásí, pozici účastníka a přímo rozhodovat o jejich průběhu. Zatím není schválen ani koncept změny územního plánu velkého územního celku českobudějovické sídelní aglomerace, ke které jsme se rovněž negativně vyjadřovali.

Řeklo by se "nač stahovat kalhoty, když brod je ještě daleko", ale "čert nikdy nespí"! Takže aktivitu poslanců a všech měst, Českými Budějovicemi počínaje, Kaplicí a Tábořem konče, o vybudování obchvatů měst za státní peníze, ale bez dalšího dořešení vnitřního systému dopravy, je nutno brát naprosto vážně. Alarmující je rovněž postoj některých profesionálních ekologů vyjádřených v tzv. regionální rozvojové strategii mající otevřít měšec Evropské unie pro výstavbu dálnice. Útěchou může být posunutí tzv. IV. železničního koridoru ve zmíněné koncepci na třetí koridor, nesouhlas některých obcí s navrhovanou trasou dálnice a rychlostní komunikace, ale to spíše ze zásady, "dálnici ano, ale ne okolo nás". Takto odmítavě s důrazem na objektivní posouzení všech variant právě z hlediska vlivu na životní prostředí, se k dálnici staví např. obec Dobrá Voda, Roudné, Markvartice, Zubčice. V problémovém úseku na Benešovsku pak sdružení obcí Klid, chránící doposud nedotčenou přírodu Posázaví.

Z vlastní zkušenosti musíme sebekriticky přiznat, že od roku 1996, kdy aktivita zejména Hnutí Duha a Jihočeského sdružení ochránců přírody pomohla informovat veřejnost a získat na stranu odpůrců dálnice nejen veřejnost, ale i politiky, aktivita v našem regionu ustoupila. Ne snad z nezájmu, ale z nedostatku času věnovat se systematicky této kampani. V současné době se podařilo zajistit koordinátora kampaně a bude záležet jenom na přijetí projektu, což by garantovalo finanční zabezpečení kampaně v celé trase. Jednou z příležitostí, jak "oprášit tento problém D3" by se mohl stát Den bez aut 5. listopadu.

Vladimír Molek, vyšlo v říjnu 1999 v Ďáblíku č. 1

Vybrali jsme pro vás ze 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Naučná stezka Sudslavický okruh (lat: 49.0934, lon: 13.7982)

Vyrazte na výlet po naučné stezce Sudslavický okruh, skýtající mnoho přírodních a historických zajímavostí.

Naučná stezka Sudslavický okruh o délce 3,2 km je druhou nejstarší naučnou stezkou v Jihočeském kraji. Trasa Sudslavického okruhu vede přírodní rezervaci Opolenec, která byla zařazena mezi evropsky významné lokality chráněné soustavou Natura 2000. Dominantou stezky je památná Sudslavická lípa, která patří mezi největší stromy v České republice. Jedná se o lípu srdčitou, jejíž stáří se odhaduje na 600 let a obvod tohoto velíkána činí 11,9 m. Mezi další přírodní zajímavosti patří Sudslavická jeskyně, která představuje jeden z nejdůležitějších středoevropských nalezišť kosterních pozůstatků čtvrtohorní zvěře.

Typické pro rezervaci jsou vápencové skalní výchozy. V jejich svazích se nalézají staré lomové stěny a malé pokusné lomy jako pozůstatek po těžbě vápence. V rezervaci Opolenec se vyskytují vzácné druhy rostlin a živočichů. Roste zde například sedm druhů orchidejí nebo na podzim kvetoucí hořeček mnohotvarý český, kapradina hrálovitá a tořič hmyzonosný. Z živočichů můžete na slunných místech narazit na zmiji obecnou, skalní výchozy využívá pro hnízdění výr velký a v suťových lesích naleznete ojedinělé druhy plžů. Na květnatých loukách se vyskytují vzácné druhy motýlů jako otakárek fenyklový, perleťovci a modrásci.

V roce 2010 se stezka dočkala velké rekonstrukce, v jejímž rámci bylo po celé trase rozmístěno 15 nových informačních tabulí a dřevěný mobiliář - lavičky, zábradlí či stojan na vrcholovou knihu. Na stezce se nachází také tři interaktivní zastavení (odhad výšky, odhad vzdálenosti a skok daleký). Historii území připomíná mlýn Vanických a mlýny u řeky Volyňky, objekt bývalé slévárny a Zachovy pily nebo pozůstatky bývalé vápenky a úzkorozchodné železniční tratě pro dopravu vytěženého vápence. Na naučnou stezku Sudslavický okruh nabízí ZO ČSOP Šumava komentované vycházky.

Časová náročnost: 3 hodiny

Povaha terénu: Trasa naučné stezky vede z převážné části po lesních pěšinách a místních loukách. Pouze krátký úsek trasy vede po železných schodech a žebřících opatřených zábradlím. Celkově se jedná o středně náročný terén a naučná stezka je vhodná pro rodinné výlety.

Dostupnost: Na lokalitu se dostanete autem, které můžete nechat na nezpevněném parkovišti cca 150 metrů od vstupu na naučnou stezku. Ve vzdálenosti cca 500 m se nachází autobusová zastávka

s názvem Vimperk, Sudslavice. Využít lze také druhého vstupu na naučnou stezku, který je vzdálen asi 200 metrů od vlakové stanice s názvem Bohumilice v Čechách.

Materiály: O lokalitě byl vydán informační leták s názvem Naučná stezka Sudslavický okruh. V tištěné podobě jej můžete získat ve schránkách přímo na lokalitě nebo v některém z informačních center regionu.

Kontakt: Adresa: ZO ČSOP Šumava, Hraničářská 38, 385 01 Vimperk, e-mail: info@csopsumava.cz, telefon: +420 777 812 835

Odkaz na lokalitu na stránce Enviroskopu najdete zde: <http://www.enviroskop.cz/?naucna-stezka-sudslavicky-okruh>

Vybrali pro vás Romana Panská a Edvard Sequens

Projekt Enviroskop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Vycházka

po Naučné stezce Sudslavický okruh

Neděle 20. 9. 2020

od 10.15 hodin

Zveme Vás na přírodovědnou vycházku po druhé nejstarší naučné stezce v Jihočeském kraji. Navštívíme Sudslavickou lípu, jeskyni a seznámíme se s některými zajímavými a chráněnými druhy rostlin. Součástí vycházky bude i zkouška nové interaktivní hry pro děti a dospělé.

Sudslavická lípa

Muchomůlky ohrožená a přísně chráněná pralesní lesní dřevina Sudslavické lípy. Chráněná lípa byla zřejmě poslední z řady líp, která v tomto území existovala. Její strom je vysoký asi 100 metrů a má obvod kmenu asi 10 metrů. Lípa je chráněna jako přírodní památka a její strom je chráněn jako přírodní památka.

Sraz na vlakovém nádraží v Bohumilicích v Čechách (nádraží u NS).
Akci pořádá ZO ČSOP Šumava v rámci **NaturVision - týden přírody**.
Více info na www.csopsumava.cz, tel. č. 777 812 835 nebo na info@csopsumava.cz.
Na vycházku je mezená kapacita, **nutná rezervace na www.npsumava.cz.**

Akce je finančně podpořena Jihočeským krajem v rámci sítě Krasec

Krasec
KRAJSKÁ SÍŤ ENVIRONMENTÁLNÍCH CENTER

Jihočeský kraj

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí.
www.mzp.cz www.sfzp.cz

Borovanské pondělky

Calla Vás srdečně zve na besedu

České stopy v krajině dolnorakouských Novohradských hor

s historikem Jiřím Oesterreicherem

Na druhé rakouské straně Novohradských hor je oblast nazývaná Čechy již od dob Františka Palackého „Vitorazskem“. Je to zvláštní krajina, stále tak trochu „česká“ – vždyť je dokonce dějištěm několika českých pověstí a místem, kde dlouho zněla čeština. Konečně i rybníky tu zakládala česká šlechta...

Pondělí 21. září 2020 od 18:00 hodin

**v Podzámčí, v prostorách
Komunitní školy Borovany**

Nuclear Energy Conference 2020

Jaderná energetika v čase globální změny klimatu

Každým rokem patrnější projevy globální změny klimatu a stále naléhavější varování vědecké komunity před možností vážných dopadů v příštích dekadách posilují potřebu veřejné debaty o různých aspektech problému. Jedním z nich je možná role jaderné energetiky při snižování emisí skleníkových plynů. Diskusi v tomto případě ovlivňuje fakt, že ekonomické a bezpečnostní problémy, které zapříčinily stagnaci jaderné energetiky, stále nejsou vyřešeny.

Není jaderná energetika příliš drahá na to, aby mohla skleníkové plyny účinně omezit? Nemůžou vysoké útraty za nové reaktory zablokovat efektivnější řešení? Jak ovlivní změna klimatu provoz jaderných elektráren? Lze pokrýt současné energetické potřeby při útlumu jaderné energetiky i fosilních paliv?

Cílem mezinárodní konference **NEC 2020 „Jaderná energetika v čase globální změny klimatu“** je za účasti zahraničních i českých expertů podrobně diskutovat právě tyto otázky, které mají zásadní význam pro omezování emisí skleníkových plynů i pro další perspektivu jaderné energetiky.

Akce se z důvodu opatření proti šíření COVID-19 uskuteční formou videokonference.

1. část - Jaderná energetika a změna klimatu

Úterý 6. října 2020, 10 až 13 hodin

Program:

10.00 – 10.15	Zahájení – Stefan Kaineder, radní vlády spolkové země Horní Rakousy; Karel Polanecký, energetický expert Hnutí DUHA; Dalibor Stráský, pověřenec vlády Horních Rakous pro otázky jaderných zařízení
10.15 – 11.00	Možná role jaderné energetiky v boji s klimatickou krizí – Georg Günsberg, nezávislý energetický konzultant, Vídeň
11.00 – 11.30	Kritické zhodnocení uhlíkového, nákladového a bezpečnostního potenciálu jaderné energetiky – Benjamin K. Sovacool, Univerzita Sussex
11.30 – 12.00	Můžeme pod hrozbou klimatické krize ignorovat rizika jaderné energetiky? – David Reinberger, Vídeňský úřad ombudsmana pro ochranu životního prostředí, Magistrát města Vídně
12.00 – 12.20	Projevy klimatických změn a jejich dopad na provoz a bezpečnost jaderných elektráren – Oda Becker, expertka na jadernou bezpečnost
12.20 – 13.00	Diskuse se spíčky
13.00	Ukončení

2. část - Může zásobování energií fungovat bez uhlí i bez jádra?

Datum bude teprve stanoveno.

Aktuální informace o konferenci najdete na www.nec2020.eu.

Akci pořádají
Hnutí DUHA, Calla – Sdružení
pro záchranu prostředí
a Jihočeské matky.

Hnutí DUHA
Místní skupina České Budějovice

Vás zve na besedu

Změny klimatu a koronavirus

***s PhDr. Ivanem Ryndou,
vedoucím katedry sociální a kulturní ekologie, fakulty
humanitních studií Karlovy univerzity***

Přispívá globalizace k šíření nežádoucích virů?

Dům U Beránka, Krajinská 35, České Budějovice

ve čtvrtek 15. října 2020 od 17. hodin

vstupné dobrovolné

Tato akce je spolufinancována statutárním městem České Budějovice v rámci sítě Krasec.

Borovanské pondělky

Calla Vás srdečně zve na besedu

„Povídání o půdě v souvislostech“

s půdním biologem Miloslavem Devetterem
z Biologického Centra Akademie věd ČR

Pamatujete se, jak pole dříve vonělo? Na podzim i na jaře byl vzduch plný syrové, zemité vůně, kterou dýchala pole všude okolo. Všimli jste si, že v posledních letech se tato vůně jakoby vytratila?

Půda je základem naší potravy, zdrojem našeho bohatství, zásobárnou živin a vody, z „hlíny“ byl podle Bible stvořen člověk. Na venkově jsme s půdou v těsném kontaktu, nebo ji alespoň vidíme, když jdeme do práce. A tato půda je, nebo by alespoň měla být živá.

Pondělí 19. října 2020 od 18:00 hodin

v Podzámčí, v prostorách Komunitní školy Borovany

Zelené úterky

Calla vás srdečně zve na besedu

Klimatická krize: co bude dál?

s Alexanderem Ačem
z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR

Globální teplota prudce roste, období stabilního holocénu je již jen matnou vzpomínkou. Jak moc úspěšné budou snahy o přizpůsobení se probíhající změně klimatu? Čemu již nedokážeme zabránit a na co se máme připravit? Můžeme mluvit o klimatické krizi?

V úterý 20. října 2020 od 17,30 hod.

v klubu Horká vana, Česká ul. 7, České Budějovice

Více informací:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 384 971 930, calla@calla.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice.

Seminář s exkurzí

PŘÍBĚHY DOMŮ

O ekologických stavbách blízkých lidem i životnímu prostředí
9. - 11.10.2020 PRAHA, Emauzský klášter

Blíží se pátý ročník semináře Příběhy domů

V náhradním termínu, o víkendu 9. - 11. října 2020 se v refektáři Emauzského kláštera v Praze uskuteční pátý ročník semináře Příběhy domů pořádaného spolkem EKODŮM. V pátek večer a v sobotu během celého dne se účastníci mohou těšit na příběhy navrhování, výstavby i života v ekologických domech. V neděli pak bude možné navštívit domy naživo v rámci exkurzí.

„Semináře se zúčastní jako přednášející nejen architekti, ale také uživatelé domů. Potenciální stavitelé i odborná architektonická veřejnost tak budou mít možnost získat od nich užitečnou zpětnou vazbu.“

Uvedl Jan Márton, člen spolku Ekodům

Páteční večer bude věnován tématu veřejných budov. Jaké jsou možnosti ekologického přístupu při jejich navrhování a výstavbě? Jak jsou udržitelné architektury nakloněny legislativa a zadavateli? Na toto téma budou přednášet Akad. arch. Aleš Brotánek (AB atelier) a Ing. arch. Vít Polák.

Jak zmírnit ekologický dopad veřejných staveb pomocí zvyvyžití stavebního odpadu nám poví Ing. arch. Karel Golář.

V rámci soboty se účastníkům představí více než deset přednášejících. Mimo jiné pan architekt Brotánek a jeho klienti manželé Čítkovi s přednáškou o minimalistickém, téměř pasivním domě zatepleném recyklovaným papírem, nebo pan architekt Radek Hála se svépomocným stavitelem Janem Štefanidesem a přednáškou o nízkoenergetické dřevostavbě zateplené izolací ze slaměných balíků a s interierovými hliněnými omítkami.

Mezi množstvím zajímavých přednášek bude také dostatek prostoru pro diskusi s odborníky, kteří seminář každoročně navštěvují. Osvědčenou součástí programu je také sobotní neformální večírek.

Na neděli jsou přichystány dva okruhy exkurzí. Společným autobusem navštívíme několik realizací, ve kterých jsou naplánovány prohlídky za účasti jejich uživatelů.

Jak navrhovat zahradu v souladu s návrhem domu prozradí již během sobotní přednášky zahradní architektka Petra Šilberská. Dům i zahradu pak bude možné si prohlédnout naživo v rámci severního okruhu. V okolí Prahy bude možné navštívit například kamenné opido (které slouží zčásti jako dům architektovy rodiny a zčásti jako veřejný klub), či rodinný dům postavený z prefabrikovaných slaměných panelů Ecococon.

Celá akce je otevřena široké veřejnosti, včetně studentů, kterým spolek nabízí snížené vstupné.

Podrobný program a další informace o semináři naleznete na webových stránkách akce:

www.pribehedomu.cz, či ve facebookové události:

<https://www.facebook.com/events/558594208209601/>

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla pošlete do 10. října 2020 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru Ďáblíka, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře. Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!